

Täysistunto

Keskiviikko 13.6.2018 klo 14.00—17.50

8. Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2018 lisätalousarvioksi

Hallituksen esitys HE 73/2018 vp

Lisätalousarvioaloite LTA 1-41/2018 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Lisätalousarvioaloitteet lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu

17.28 **Timo Harakka sd:** Hyvä puhemies! Tässä lisätalousarviossa hallitus on varannut varoja työllisyyskoulutukseen ja työvoiman ja työvoiman tarpeen kohtaannon parantamiseen. Kuitenkin on niin, että tämä kokonaisuus jää varsin vaatimattomaksi. Nämä OKM:n ja TEMin hallinnonaloille osoitetut varat ovat varsin vaatimattomia. Keinot jäävät näperelytasolle. Tarvitaan enemmän.

Kun huomioidaan, että Suomessa on todellakin 1,5 miljoonaa ihmistä lisää- tai täydennyskoulutuksen tarpeessa, ja kun pelkän peruskoulun varassa olevien työntekijöiden työllisyysaste on reilut 40 prosenttia, niin oppivelvollisuuden pidentämiseen otettavat askeleet olisivat jo nyt välttämättömiä.

SDP on siis jättänyt useita lisätalousarvioita, joissa panostetaan osaamiseen ja koulutukseen. Perusteellisemmin koulutus ja osaaminen on käyty läpi vaihtoehtobudjetin luvussa 2. Käyn lyhyesti läpi otsikkotasolla ainoastaan nämä työllisyyteen, koulutukseen ja pitemmän aikavälin kasvuun liittyvät lisätalousarvioaloitteemme.

Vapaalle sivistystyölle 5 miljoonaa euroa, ammatilliseen työvoima- ja kotouttamiskoulutukseen 10 miljoonaa euroa, ammatillisen koulutuksen käyttökustannuksiin 20 miljoonaa euroa, korkeakouluille positiivisen rakennemuutoksen vahvistamiseksi 5 miljoonaa euroa, OKM-sektorin järjestöille 1,7 miljoonaa euroa, väyläverkon kehittämisinvestointeihin 100 miljoonaa euroa, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan eli siis tähän, josta on leikattu, 60 miljoonaa euroa, TE-toimistoille ja kunnille työnhakupalveluihin 10 miljoonaa euroa ja TEMin niin sanotulle pitkälle momentille työllisyyspolitiikkaan yhteensä 110 miljoonaa euroa palkkatukeen, nuorisotakuuseen ja työvoima- ja kotouttamiskoulutukseen. Emme hyväksy sitä, että nämä tärkeät toimenpiteet jätetään yksityisten toimijoiden vastuulle. Osaamis- ja työllisyyspanoksia siis näissä lukuisissa erinomaisissa aloitteissa on yhteensä 320 miljoonaa.

Näin lopuksi on kuitenkin palattava teemaan, jota käsitelimme täällä edellisessä lähetekeskustelussa viime viikolla 6. kesäkuuta. Tuolloinhan esitimme huolen laittomista pilo-teista, siis lisätalousarvioon varatusta 100 miljoonasta eurosta, joka jaetaan maakunnille niin sanotun valinnanvapauden pilotteihin. Muistutimme täällä perustuslakivaliokunnan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 65/2018 vp

lausunnoista sekä viime kesältä että tältä kesältä, joissa katsottiin hallituksen etenevän näillä rahoituspäätöksillä liian pitkälle toimeenpanoon ilman oikeudellista pohjaa, kun ei ole hyväksyttyä lakia. Silti hallitus jakoi ensimmäiset 100 miljoonaa 15. toukokuuta ja on tässä lisätalousarviossa tekemässä seuraavan rahanjaon ja vielä ilmoituksensa mukaan niille maakunnille, jotka ensimmäisissä rahanjaoissa jäivät ilman.

No, odotetusti ministeri Orpo täällä vetosi siihen, että yhtään rahaa ei ole liikkunut mihinkään, ja samaa on toistellut pääministeri Sipilä. Heille on toistuvasti kerrottu, että se on sivuseikka, liikkeuko rahaa, koska itse se jakopäätös, se, että 10 maakuntaan on luvattu summia välillä 2 miljoonaa — 50 miljoonaa, on jo askel sellaisen toteuttamiseen, jota ei ole lailla säädetty. Mutta tätä he eivät halunneet ymmärtää vaan päättivät tulkita perustuslakivaliokunnan kantaa tavalla, joka heille sopii, ja tämä on itsessään arveluttavaa.

No, hämmennys vain lisääntyi, kun seuraavana päivänä sosiaali- ja terveysministeriö kuitenkin myönsi ongelman ja ilmoitti 7. kesäkuuta ”seisauttavansa” pilottien valmistelun.

Mutta, arvoisa puhemies, ei se ollutkaan näin selvää. Näin lausui sitten Orpo Demokraatille samana päivänä, että ”siksi nyt sosiaali- ja terveysministeriö minun käsittääkseni — pysäyttää on väärä termi — koska he tarkentavat”, sekä seuraavaan kysymykseen, vedetäänkö rahat takaisin, ”ei, mutta mitään ei makseta ja sitten niille piloteille tehdään sellainen sisältö, että se vastaa perustuslain vaateita”. Pysäytettiin mutta ei pysäytetty. Mitään ei tehty väärin mutta silti korjataan. Ja vielä kysymys siitä, miten 15. toukokuuta tehty konkreettinen rahanjako voidaan muuttaa perustuslain mukaiseksi muulla tavoin kuin peruuttamalla koko päätös. Vai oliko kysymyksessä edes päätös? Tämä tragikomedialla saa aivan uuden tason siitä, edustaja Kulmuni, että vaikka ministerit ja ministeriö ovat koko ajan puhuneet päätöksestä, tätä sanaa ei olisi pitänyt käyttää, jotta perustuslakivaliokunnan vaatimusta ei olisi rikottu. Nyt ministeriö sanoo, että kyseessä ei ollut päätös vaan ennakkollinen linjaus.

Näin ihan lopuksi, arvoisa puhemies, kysyn, miten tämä saivartelu muuttaa itse asiaa eli esimerkiksi sitä, että Etelä-Pohjanmaan asiakassetelipilotille on luvattu 2,5 miljoonaa euroa ja Keski-Suomen suunhoidon yksikölle on luvassa 5 miljoonaa euroa — ei mitenkään. Nyt on toistettava painokkaasti vaatimus, että laittomien pilottien rahavaraus on poistettava lisätalousarviosta venkoilematta. Sen lisäksi toukokuussa tehty laiton päätös — tai linjaus tai vihjaus tai vehtaus, tai mitä sanaa nyt haluattekaan käyttää — on peruutettava venkoilematta. Nämä 200 miljoonaa voidaan osoittaa johonkin hyvään kohteeseen, työllisyyttä ja kasvua edistävään tarkoitukseen, esimerkiksi edellä luettelemini SDP:n hyvien talousarvioaloitteiden toteuttamiseen ja rahoittamiseen.

17.34 Kari Uotila vas: Arvoisa puhemies! On helppo tukea näitä SDP:n tekemiä lisätalousarvioaloitteita, jotka kohdistuvat erityisesti osaamiseen, työllisyyteen ja tutkimukseen. On aivan selvää, että meidän julkinen panostuksemme esimerkiksi tutkimus- ja tuotekehitykseen on laskenut huolestuttavalla tavalla: voisi sanoa, että bkt-osuudessa noin prosentin lasku merkitsee noin 2 miljardin tasoa. Yhtenä vertauskohtana voidaan todeta yhden yrityksen tutkimus- ja tuotekehitysinvestoinnit. Alibaba-niminen kiinalainen yritys on luvannut laittaa seuraavan 3 vuoden aikana 15 miljardia euroa tutkimus- ja tuotekehitykseen, ja siinä mielessä muualla kyllä todella tapahtuu.

Mitä tulee vielä, arvoisa puhemies, näihin pilotteihin, niin vaikka on sanottu, että valmistelu on keskeytetty ja raha ei ole yhtään liikkunut, niin kyllähän tällä rahanjaolla, joka muun muassa 15.5. tehtiin, on pyritty vauhdittamaan ja käytännössä toteuttamaan tätä to-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 65/2018 vp

dennäköisesti kaatuvaa sote-viritelmää. Esimerkiksi Uudellemaalle osoitettu rahanjako on selvää kauppatavaraa, kun tiedetään, millä tavalla Uudenmaan maakuntavaltuusto, maakuntahallitus ja erityisesti pääkaupunkiseudun suuret kunnat ovat suhtautuneet tähän ”lehmänkauppaan”, poliittisella päätöksellä syntyneeseen täysin epäkelpoon sote-viritelmään. Elikkä kyllä tämä on vakava paikka, mitä edustaja Harakka sanoi siitä, että ilman voimassa olevaa lakia rahaa, vaikkakin ehdollisestikin, käytännössä jaetaan tässä lisäbudjetissa vielä lisää edellisen 100 miljoonan päälle.

17.36 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Aivan oikein, kuten edellisissä puheenvuoroissa on käynyt ilmi, soten pilotteihin on varattu rahaa, mutta niitähän ei ole pantu liikkeelle. Ei valmistautuminen ole rikos. Jos valmistautuu vaikka rakentamaan taloa ja varaa sille rahat, niin eihän se ole vielä rahankäyttöä, vaan lainahan nostetaan vasta sitten, kun talon rakentaminen alkaa. Elikkä tämmöiselle valmistautumiselle tyypillistä on se, niin kuin muuan kirjailija aikoinaan kirjoitti, että onni suosii yleensä hyvin valmistautunutta.

Mitä tulee tähän sote-uudistukseen, niin tähän viime vaalikaudellakin, kun olitte hallituksessa, kokeilitte tätä yhteiskuntakokeiluanne. Mitä tapahtui? 38 miljardia heikkeni julkinen rahoitustilanne. Valtionvelka, kuntien velka, valtion omaisuuden myynti ja valtion kassan pieneneminen yhteensä 38 miljardia euroa. Sillä tielläkö olisi pitänyt vielä jatkaa? Minä luulen, että sitä kehitystä ei olisi pysäyttänyt Suomen eduskunta vaan todennäköisesti Kansainvälinen valuuttarahasto taikka Euroopan keskuspankki, jompikumpi. Joka tapauksessa se olisi loppunut.

Mutta mitä tapahtuu nyt? Nyt talouskasvu tälle vuodelle on joko 2,5 tai 2,6 prosenttiyksikköä bkt:lla laskettuna, sitten työllisyys on parantunut lähes 100 000 työntekijällä, 72 prosentin työllisyysaste saavutetaan erittäin todennäköisesti, ja kuten pääministeri Sipilä on monessa monessa puheenvuorossa sanonut, olkoonpa siellä seuraavassa hallituksessa mitä tahansa puolueita, sen hallituksen tehtävänä on vain ja ainoastaan 75 prosentin työllisyysasteen saavuttaminen. Se on saavutettu muutamassa maakunnassa Suomessa jo tänä päivänä. Elikkä puheet siitä, jos oppositio tai joku muu väittää, että se ei ole mahdollista... Se toimii jo. Se on täysin mahdollista.

Meidän tulee esimerkiksi pääministerin suulla sanottua byrokratian purkua jatkaa määrittäen. Sitä on tehty yli 300 normin verran, ja sitä pitää 3 000 normin verran vielä purkaa, kymmenkertaisesti se, mitä nyt on tehty. Tällä hetkellä esimerkiksi erilaisten ympäristölupien prosesseissa seisoo tuolla aluehallintovirastoissa miljardien investoinnit. Minkä takia? Jos olisin itse töissä siellä aluehallintovirastossa, tuollaisten lupien myöntäminen kestäisi kaksi viikkoa maks. Eihän nyt, hyvänen aika, jonkun tehtaan rakentamiseen, kun nykyisillä ilmanpuhdistus- ja jätevedenpuhdistus- ja muilla tällaisilla laitteilla homma pystytään hoitamaan, tarvita vuosien makuuttamista ja ihmisten työttömyyskortistossa pitoa.

Kyllä teidän, rakkaat opposition kollegat, tulee pikkuhiljaa alkaa ymmärtää se, että se valtion rahalla elätetty, kotona työttömyyskorvauksella elävä ihminen ei voi olla missään olosuhteissa paras ratkaisu. Hänen itsensäkin kannalta, hänen tulevaisuutensa kannalta se työpaikka on se turva, ja ennen kaikkea hänen vanhuuden turvansa on siinä eläkkeessä, minkä hän aikanaan nostaa. Toivon, että jonain päivänä oppositio ottaisi tämän todesta [Puhemies koputtaa] eikä menisi siihen, mitä nyt esimerkiksi tässä edellisessä puheenvuorossa mainittiin tästä pilottikokeilusta sote-asiassa. Se on esimerkki siitä, että on turhaa puhetta ilman mitään hyötyä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 65/2018 vp

17.39 **Timo Harakka sd:** Arvoisa puhemies! En ihan hahmottanut, miten suurin osa tuosta äskeisestä puheenvuorosta liittyi lisätalousarvioon, paitsi siltä osin, kun totesitte, että perustuslakivaliokunnan esittämä näkemys, painava huoli ja itse asiassa arvostelu näitä pilotteja kohtaan oli tarpeetonta ja turhaa. En uskaltaisi nyt sanoa kuitenkaan perustuslakivaliokunnan kahteen kertaan ilmaisemasta kannasta, jossa se suhtautuu kielteisesti näihin pilotteihin, että se on turhaa. Jos itse olisin hallituspuolueen edustaja, suhtautuisin siihen ehkä hivenen suuremmalla nöyryydellä, ja tarkoitus lieenee se, että näitä evästyksiä noudatetaan.

Professori Rautiainen jo totesi, että jo se 15.5. tehty rahanjako — siis päätös siitä, että kymmeneen maakuntaan näihin ja näihin kohteisiin tarkalleen jyvitetään nämä rahat — oli sellainen, että ministeri siinä rikkoi perustuslakivaliokunnan vaadetta, ja hän jopa väläytteli sitä, että tässä pitäisi ministerivastuun asti mennä. Näin vakavasta asiasta on kysymys eikä siitä, olemmeko me keskenämme sitä mieltä, että tämä on hyvä, fiksu tai vähemmän fiksu ratkaisu. Minulla ei ole edellytyksiä arvioida perustuslakivaliokunnan kantaa sinänsä, mutta kun se vielä toistaa sen uudestaan tänä kesänä, kun näyttää siltä, että mennään jo toimeenpanon puolelle siinä kohtaa, kun maakuntien edessä heilutellaan näitä setelinippuja, että ”teillä on jo tässä suun terveydenhuolto menossa hyvään suuntaan, tässä teille siihen pilottiin rahat, ei tarvitse muuta kuin eduskunnan vain tehdä päätös”, niin tähän ei pitäisi mennä. Ja mitä tekee hallitus? Varaa lisää 100 miljoonaa euroa tähän tarkoitukseen, täysin piittaamatta siitä. Kyse ei ollut nyt siitä, liikkuko raha tilille missä vaiheessa, vaan itse tästä ratkaisusta — joka nyt sitten tämän kaikkein absurdeimman vaiheen jälkeen ei olekaan päätös vaan jonkun sorttinen linjaus — ja mitä se nyt asiaa muuttaa?

Jakopäätös ja -lupaus on joka tapauksessa tehty, ja ainoa johdonmukainen tapa noudattaa perustuslakivaliokunnan kantaa on peruuttaa tämä päätös ja poistaa tämä varaus lisätalousarviosta. No, tätä olen kysynyt ministeri Orpolta nyt useita kertoja tässä salissa, että toimiiko hän näin, mutta vastausta siihen, saatikka lupausta siihen — varsinkaan sen jälkeen, kun STM itse totesi, että hups, tässä valmistelussa täytyy varmaankin pitää pieni tauko — ei ole vielä saatu. Nyt on kyse kuitenkin aika painavista asioista ja loppujen lopuksi aika suurista rahasummista: 200 miljoonaa euroa. Aika hupaa rahaa hallitukselle, varsinkin lain toteuttamiseksi, joka, kuten edustaja Uotila sanoi, tuskin menee edes tästä salista läpi.

17.42 **Katri Kulmuni kesk:** Arvoisa herra puhemies! En ole aivan varma, kuulinko edustaja Harakan ensimmäisessä puheenvuorossa oman nimeni jossain siellä vaiheissa. Jos näin todellakin oli, niin ajattelin kuitenkin omalta osaltani kommentoida tätä kritiikkiä. Minun mielestäni perustuslakivaliokunta on tehnyt erinomaista työtä, se on tehnyt sitä erittäin pitkään, ja minusta sen työhön täytyy suhtautua vakavuudella, ja niin keskusta suhtautuukin. Me olemme olleet erittäin huolissamme esimerkiksi niistä tietovuodoista, mitä sieltä on tullut. Ne eivät kuulu tämän talon arvovaltaan, se on aivan yksiselitteinen asia.

Mutta sitten tähän itse pilottikritiikkiin, joka nyt tähän lisätalousarviokeskusteluun liittyy. Muistaakseni olen kuullut myös sen kaltaista kritiikkiä opposition toimesta, että olisi ollut parempi ensi vaiheessa kokeilla ja porrastaa ja tehdä näitä asioita vähän pienemmässä mittakaavassa eikä koettaa rysäyttää sitä kerralla läpi koko maahan, kuten on tehty aikaisemmin joidenkin reformien suhteen. Kuitenkin linjaksi on valittu se, että se koetetaan viedä mahdollisimman ripeätahtisesti läpi koko maassa, koska kyllähän tämä on sen kaltainen uudistus, jota on tehty jo aika monta eduskuntakautta tässä salissa ja ministeriöissä. Ei suinkaan mistään nollapisteestä ole lähdetty liikkeelle.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 65/2018 vp

Mitä sitten tulee tähän ajankohtaiseen perustuslakivaliokunnan lausuntoon pilottien keskeytyksestä, niin näinhän nyt on tehty sitten, että niitä ei enää laiteta liikkeelle. Toisaalta kuitenkin niistä piloteista, jotka ovat olleet toiminnassa esimerkiksi Pohjois-Savossa, muistaakseni myös Hämeenlinnan seudulla oli, liittyen vaikkapa valinnanvapauteen, on tullut aika hyviä ja positiivisia palautteita paitsi käyttäjien näkökulmasta myös toimijoiden puolesta.

Ymmärrän toki myös sen huolen ja harmituksen, että kun nyt vaikuttaa siltä, että ensimmäistä kertaa pitkään aikaan eduskunta ja ennen kaikkea hallitus on pääsemässä niihin tavoitteisiin, joita vaalikauden alussa asettivat vaikkapa talouden ja työllisyyden osalta, niin sitten kritiikkiä täytyy koettaa etsiä muista asioista. Lähtötilannehan ei ollut mitenkään hirtittävän helppo silloin, kun hallitus toimintansa aloitti. Loppuviikolla tuli meidän jokaisen sähköpostiin Valtiontalouden tarkastusviraston näkemys siitä, että hallitus tulee saavuttamaan omat tavoitteensa. Kyllä se, että Suomi on päässyt nytten kansainväliseen maailmantalouden kasvuun kiinni — se on kasvanut koko ajan — on auttanut tämän hallituksen toimia, mutta se, että Suomi pääsi siihen kiinni, ei ole pieni ja vähäpätöinen asia. Se on erittäin merkittävä asia. Kaikissa näissä kansainvälisissä julkaisuissa ja instituutioiden puheenvuoroissa korostetaan aina myös sitä, miten tärkeää näiden isojen reformien ja rakenteellisten uudistusten toimeenpaneminen on. Jos tämä olisi helppoa, se olisi varmasti ratkaistu.

Toivottavasti me saamme tämän aihekokonaisuuden mahdollisimman pian käsittelyyn tänne ja sen myös eteenpäin, koska loppuviimein, vaikka oppositio kyllä varmasti sanoo, että se haluaa kaataa sen, epäilenpä vain, että demaritkaan haluavat tätä pakettia syliinsä keväällä 2019.

17.45 Kari Uotila vas: Arvoisa puhemies! On aivan selvää, että vaikka taloustilanne on parantunut ja voimme olla todella iloisia siitä ja työllisyystilanne paranee, työllisyysaste nousee, niin täytyy muistaa, että velkaantuminen edelleen jatkuu ja meillä on kestävyysvajongelma ja meillä on erittäin isoja haasteita seuraavalla vuosikymmenellä. Sen vuoksi tällaisten reformien, kuten soten, etumerkin pitäisi olla tietysti kustannuksia hillitsevä eikä kasvattava. Ja kun monet asiantuntijat totesivat tuolla valtiovarainvaliokunnassakin, kun omaa lausuntoamme sorvasimme, että hintalappu saattaa olla 0—3 miljardia lisäkustannuksia, niin sen vuoksi olemme huolissamme sekä soten kokonaisuudesta että sen toteuttamisesta.

Mikäli hallitus olisi edennyt oikealla tavalla alkuperäisessä suunnitelmassa, ongelmia ei olisi näin paljon. Ja jos hallitus olisi omissa lakiesityksissään ehdottanut vaiheistamista — vähän samaan tapaan kuin silloin aikoinaan, kun peruskoululaki tai kansanterveyslaki tulivat Suomessa voimaan — niin että vaiheistus olisi ollut lain sisällössä, joku alueellinen tai enemmän aikatauluun sitoutunut vaiheistus, niin sehän olisi ollut todella hyvä asia, ja se olisi auttanut hallitsemaan tätä muutosta ja uudistuksen läpiviemistä ja vähentänyt niitä riskejä, joita siihen nyt erittäin paljon sisältyy.

Mutta kun hallituksen esitys ei pitänyt sisällään tätä vaiheistamista eikä tällaista, että mennään vaiheittain ja mennään piloteittain, niin silloin ei voida myöskään myöntää rahojia. Budjetin täydellisyysperiaatekin lähtee siitä, että silloin kun puhutaan lakisääteisistä menoista, pitää olla laki takana, kun budjettiin laitetaan rahaa. Se on budjetin täydellisyysperiaatteen mukaista.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 65/2018 vp

17.47 **Timo Harakka sd:** Arvoisa puhemies! Toistan vielä siis sen asian, että perustuslakivaliokunnan kantaa täytyy noudattaa. Silloin kun oikeustieteen professori on sitä mieltä, että jo viime kesänä annettua vahvaa ohjetta siitä, että näitä pilotteja ei saa panna toimeen, on rikottu, ja väläytellään ministerivastuuasiasiaa, niin luulisi, että siinä kohtaa ymmärretään, että on menty liian pitkälle, kun perustuslakivaliokunta kahteen kertaa tästä huomauttaa. Ja tähän on tietenkin ihan eri asia kuin tämä vaiheistus, jota myös perustuslakivaliokunta edellyttää siis tämän koko asian toimeenpanolle. Mutta silloin, kun tätä vaivihkaa pannaan toimeen, tämä tapa, jolla hallitus on pyrkinyt tätä tekemään, ei ole sille kunniaksi. Suhtaudun varsin kummeksuen siihen, että hallitus ajattelee, että perustuslakivaliokunta ja perustuslaki ovat vähän niin kuin voileipäpöytä, että otetaan sieltä, mitä mieli tekee ja mikä itselle sopii, mutta jos on jotain, joka ei itselle maistu, niin sitten jätetään se huomiotta.

No, oikeuskanslerille on tehty muun muassa tästä ensimmäisestä pilottijaosta kantelu. Haluan saada tarkan selvyyden siitä, mitä tämä mahdollinen seisauttaminen, pysäyttäminen, tarkentaminen — tai mitä sanoja tässä nyt käytetäänkin — käytännössä tarkoittaa. Tarkoittaako se sitä, että ne rahat jäävät sinne momenttiin mutta niille ei tehdä yhtään mitään, mitään suunnitelmia ei tehdä, mitään hakulomakkeita ei tehdä? Vai tarkoittaako se sitä, että se 100 miljoonaa euroa, niin kuin järkevää olisi, pitäisi vapauttaa muuhun käyttöön, kun sitä tässä maassa työllisyyden ja kasvun eteen toki tarvittaisiin?

Olennaista tässä on se, että tämä on yksi osa sitä suurta farssia, joka liittyy tämän suuren uudistuksen täysin kelvottomaan valmisteluun. Meillä, niin kuin edustaja Uotila tuossa totesi, tämä on tehty eri tavalla kuin kaikki muut suuret reformit Suomessa. Näin ovat korkeat virkamiehet todenneet. Kun normaalisti, kuten järkevää on, uudistus tulee tehdä niin, että sitä suunnitellaan, sitten katsotaan, mitkä ne seuraukset ovat, ja muutetaan tarpeen vaatiessa, niin tässä vaikutusarvioita ei ole lainkaan tehty, kun nämä kaksi asiaa lukittiin jo alussa: maakuntamalli, joka oli keskustan pakkomielle, ja valinnanvapaus, joka oli kokoomuksen pakkomielle. Olemme siinä hämmästyttävässä tilanteessa, että valtiovarainministeriö ei vastuunsa mukaisesti ole tehnyt yhtään järjestäytynyttä, edes miljarditason kustannusarviota tästä. Joten se, mitä nyt kaikki muut sata valtiovarainvaliokunnan kuulemaa asiantuntijaa sanovat lähes yhteen ääneen, on se, että on varmempaa, että hallituksen sote-mallista tulee 3 miljardin lisäkustannukset kuin vastaavat säästöt.

Sanoi perustuslakivaliokunta mitä tahansa, valtiontaloudellisesti vastuuttomana sote-hanke täytyy pysäyttää.

Keskustelu päättyi.

Lisätalousarvioaloitteet LTA 1—41/2018 vp lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.